

3.4.2025

Helsingin kaupunginmuseon lausunto Herttoniemen Fastholman ja teknisen huollon alueen asemakaavamuutoksesta nro 12938

HEL 2022-010437 T 10 03 03

Helsingin Kaupunkiympäristön toimialan maankäytön ja kaupunkirakenteen asemakaavoitus on pyytänyt Helsingin kaupunginmuseolta lausunnon Herttoniemen Fastholman ja teknisen huollon alueen asemakaavamuutoksesta nro 12938. Helsingin kaupunginmuseo tarkastelee asiaa rakennetun kulttuuriympäristön ja arkeologisen kulttuuriperinnön näkökulmasta.

Asemakaavamuutos

Asemakaavamuutoksen tavoitteena on vakiinnuttaa ja laadullisesti parantaa lumenkäsittelyä Fastholman alueella, joka sijaitsee Vanhankaupunginlahden itäpuolella, lähellä Herttoniemen asuinalueita. Alueelle laadittavan kaavan tavoitteena on varmistaa alueen luontoarvojen ja virkistyskäytön sekä lumenvarastoinnin ja muun kierrätystoiminnan yhteensovittaminen. Nykyistä lumenvastaanoton toimintaa on tarkoitus kehittää niin, että alueen pohjarakenteita, pinnoitetta, valaistusta ja huilavesien käsittelyä parannetaan. Sulamisvedet puhdistetaan luonnollisilla menetelmillä ja alue maisemoidaan kosteikkolajistolle sopivaksi elinympäristöksi. Lumenvastaanoton lisäksi alueelle suunnitellaan rinnakkaiskäyttöä, kuten maa-ainesten välivarastointia, kierrätystä ja jätöstusta. Fastholman niemen kärjessä sijaitsevan vapaa-ajan käytössä olevan rakennuksen rakennushistoria, käyttötarkoitus ja rakennusolosuhteet selvennetään. Alueella sijaitsevan lintutornin käyttö ja ulkoilureitit sovitetaan yhteen alueen muihin reitteihin. Liikennesuunnittelun tavoitteet on mahdollistaa kaavaratkaisun tilavarausten puitteissa sujuva ja turvallinen liikkuminen kaava-alueelle esitettävien toimintojen tarpeisiin.

Rakennettu kulttuuriympäristö

OAS-lausunnossaan Helsingin kaupunginmuseo totesi, että: "Kaavan yhteydessä suunnittelun tavoitteisiin on kirjattu, että myös Fastholman niemen kärjessä sijaitsevan vapaa-ajan käytössä olevan rakennuksen rakennushistoria, käyttötarkoitus ja tonttirajat selvennetään. Alueella sijaitseva rakennus on ainutlaatuinen jäännös herttoniemeläisestä huvilakulttuurista, ja tämän johdosta asemakaavalla tulee turvata kohteen

3.4.2025

suojelu, sekä myös sen vaalimisen edellytykset mahdollistavalla asianmukaisesti osoitetulla käyttömääräyksellä”.

Kaavaehdotuksessa Fastholman niemen kärjessä sijaitsevalle päärakennukselle ja saunalle on annettu sr-2 merkintä asianmukaisella suojelumääräyksellä. Tontille annetaan loma-asuntojen käyttötarkoituksimerkintä (RA), nykyisen käytön mukaan. Tämän johdosta kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa kaavaehdotukseen rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Asemakaavaehdotuksen suunnittelualueella sijaitsee muinaismuistolain (295/1963) perusteella rauhoitettu kiinteälle muinaisjäänös: Tukikohta 1914:rata (tunnus muinaisjäänösrekisterissä 1000030752). Kohde on ensimmäisen maailmansodan linnoitustöihin liittyvän kapearaiteisen kenttäradan ratapenger. Kaavaehdotuksessa kohteelle on annettu sm-merkintä asianmukaisella suojelumääräyksellä ja muinaisjäänös on rajattu asemakaavaan oikein. OAS-lausunnossa Helsingin kaupunginmuseo antoi ohjeita suunnitellun pitkospuupolun rakentamisesta ja linjaamisesta siten, ettei se vahingoittaisi kiinteää muinaisjäänöstä tai ettei eroosioherkän kohteen päälle syntyisi epävirallista kulkureittiä. Asemakaavaehdotuksessa ulkoilureitin ohjeellista sijaintia on muutettu siten, ettei polkua ole linjattu enää muinaisjäänöksen alueelle. Muinaisjäänös sijaitsee osittain lähivirkistysalueella (VLs), jonka ympäristö tulee säästää; suojaviheralueella (EV) sekä luonnonsuojelualueella (SL). Lumen läjityskentän hulevesien laskuoja sijaitsee samalla kohdalla, jossa on jo aikaisemmin kulkenut oja kiinteän muinaisjäänöksen poikki, ja jonka läheisellä alueella vanha ratapenger on peittynyt täytemaiden alle jo aikaisempina vuosikymmeninä. Helsingin kaupunginmuseo katsoo edellä mainittujen seikkojen perusteella, että asemakaava ottaa suunnittelualueen arkeologisen kulttuuriperinnön hyvin huomioon ja turvaa sen säilymisen.

Lisätiedot

John Lagerstedt, tutkija, puhelin: 310 28328
john.lagerstedt(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö

Tiedoksi

Helsingin kaupunki

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

3 (3)

3.4.2025

Museovirasto